

TISKOVÁ ZPRÁVA

Co nového přinesla novela insolvenčního zákona dlužníkovi?

Místo: Rumburk, datum: 31.8.2017

Autor: Bc. Pavla Nekudová, DiS. , Oblastní charita Rumburk

Kontakt: Bc. Pavla Brodinová, DiS. , Vedoucí OP, 412 384 745,

op@charitarumburk.cz

V polovině letošního roku přišel do poradny poměrně mladý muž, budeme ho nazývat pan „Já chci“. Pan „Já chci,, mi sdělil, že je zadlužený a své dluhy není schopen splácet. Tedy doslovně mi po pozdravu řekl: „Chci na sebe vyhlásit osobní bankrot a vy prý lidem pomáháte zdarma, tak mi pomůžete, že?“ V takových případech se klienta nejprve zeptám, zda má nějaký příjem plynoucí z pracovního poměru nebo z důchodu a v jaké čisté měsíční výši je. Zda je mi schopen alespoň kvalifikovaným odhadem sdělit, v jaké výši se pohybuje jeho celková dlužná částka a kolik má vyživovacích povinností tj. kolik má dětí, zda je ženatý, popř. zda má vůči jiné osobě danou povinnost výživy. Ptala jsem se i tentokrát. Odpovědi byli prosté. Pán „Já chci“ byl dlouhodobě nezaměstnaný, ale nyní pracuje pod jedním nejmenovaným městem, kde si vydělává asi 12.000,00 Kč čistého, má dvě nezletilé děti, žije s družkou a celkově dluží asi kolem 400.000,- Kč. To však neví přesně, jelikož nemá všechny písemnosti, které se asi ztratili při stěhování, ale sotva nastoupil do práce, hned mu naběhly exekuční srážky. Bohužel panu „Já chci,, jsem musela sdělit, že na oddlužení, pokud nemá v záloze nějakého dárce, nedosáhne – tj. nebylo by soudem povoleno oddlužení. Vysvětlila jsem mu i proč, tedy jelikož není schopen za 5 let uhradit z odhadované celkové dlužné částky ani zákonem stanovené minimální 30% plnění všem svým nezajištěným věřitelům. Jeho schopnost plnit by se pohybovala ve výši cca 11.34 %. Pan „Já chci“ se sice na chvíli zarazil, ale pak mi opáčil: „Vy asi nevíte o tom, že je nový zákon a díky němu se může oddlužit každý, i když nemá tak vysoký příjem. Jenom nesplácí 5 let, ale sedm, mluvili o tom v televizi. Takže chci oddlužit!“ Protože to nebyl první klient poradny v tomto roce s takovým argumentem, dovolím si v níže vysvětlit dezinformace způsobené diskusemi a články v médiích, které mohly uvést mnohé dlužníky v omyl.

Novela vešla v platnost dne 1. 7. 2017 a rozhodně v této novele nebyla schválena možnost tříступňového oddlužení na 2, 5 a 7 let s tím, že u sedmiletého oddlužení by se nezkoumala schopnost plnění v závislosti na příjmu. Na tento pozměňovací návrh si musí dlužníci ještě počkat a otázkou zůstává, jestli vůbec projde. Je to velice diskutované téma s řadou příznivců zejména z řad neziskových organizací a samozřejmě s ještě větší řadou odpůrců, zejména z řad věřitelů. A jak to s velkou novelou insolvenčního zákona, jak se také nazývá, ve vztahu k dlužníkovi nepodnikateli, vlastně po novelizaci je? Tak to se pokusím ve zkratce objasnit v tomto článku.

Zásadní změnou je pro dlužníka skutečnost, že si již nemůže sám podávat insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení (dále jen návrh) spolu s povinnými přílohami a v tištěné podobě. Návrh a jeho přílohy musí být příslušnému krajskému soudu doručeny prostřednictvím datové schránky. V našem případě se jedná o Krajský soud v Ústí nad

Labem. Tištěná podoba je možná jen ve výjimečných případech (porucha datové schránky, nemožnost odeslat pro velký obsah apod.). Další novinkou je i ta skutečnost, že návrh a přílohy by si dlužník neměl sepsovat sám, pokud nemá ekonomické či právní vzdělání. Sepsání návrhu, zpracování příloh a podání návrhu samotného smí dle zákona jen oprávněná osoba, kterou je advokát, notář, exekutor či insolvenční správce, nebo osoba akreditovaná. Advokátovi, notáři, exekutorovi či insolvenčnímu správci za tuto činnost náleží odměna zákonem daná. Za návrh pro jednotlivce je ve výši 4.000,00 Kč vč. DPH a v případě návrhu manželů je odměna 6.000,00 Kč vč. DPH. Akreditovanou osobou je právnická osoba, která o akreditaci požádá a za splnění daných podmínek jí je na dobu určitou udělena Ministerstvem spravedlnosti ČR. To rozhoduje o udělování akreditací i jejich prodlužování. Akreditovaná osoba musí poskytovat služby spojené s oddlužením zcela zdarma, tedy bez nároku na odměnu. Akreditovanou osobou se tedy mohou stát neziskové organizace, které poskytovaly již dříve takové služby zdarma. Na podání žádosti o udělení akreditace již nyní běží lhůta jeden rok. Během tohoto přechodného období, mohou neziskové organizace, které již před účinností novely zákona poskytovali odborné sociální poradenství spojené s insolvenčním zákonem zdarma alespoň po dobu 6 měsíců, pomáhat dlužníkům s oddlužením i bez akreditace. Bohužel tato doba uplyne 1. 8. 2018 a od 2. 8. 2018, by tyto organizace bez akreditace neměly sepsovat a podávat návrhy na povolení oddlužení. Měly by pouze poskytovat informace a poradenství týkající se insolvenčního zákona např. zjistit zda dlužník na oddlužení dosáhne, vysvětlit jeho práva a povinnosti, průběh řízení, pomoci s podklady potřebnými k sepsání návrhu apod. Tato zásadní změna byla učiněna zákonodárci zejména proto, aby došlo k zamezení vydělávání na zadlužených lidech, kdy fyzické či právnické osoby nabízely své služby dlužníkům v oddlužení za nehorázné sumy. Slibovaly úspěšné oddlužení i těm, kteří dle zákona neměli šanci, aby oddlužení bylo povoleno a tím docházelo i k zahlcení soudů těmito návrhy. Díky této novele by mělo dojít k úbytku takových návrhů, a zejména by mělo dojít k regulaci těch, kteří vydělávali bez ostychu na zadlužených lidech. Pokud se stane, že návrh zpracuje a k soudu za dlužníka zašle právnická či fyzická osoba, která není podle zákona oprávněná k této činnosti, dlužník by se neměl obávat. Toto zjištění by nemělo jít k jeho tíži, tedy návrh by měl být přijat a projít schvalováním oddlužení jak je to obvyklé. Správnímu postihu se vystavuje ta fyzická či právnická osoba, jež činila to, co jí tento zákon nedovoluje. Další důležitou novinkou je i to, že sám dlužník může navrhnout kombinaci splátkového kalendáře a zpeněžení majetku, aby dosáhl na oddlužení, popř. bylo plnění pro věřitele vyšší. Příjemnou změnou pro dlužníka, který si řádně splnil své povinnosti v oddlužení je i to, že si již sám nemusí žádat o osvobození od zbývajících částí dluhů, jako doposud. Soud přezkoumá, jak si dlužník plnil své povinnosti a pokud shledá, že vše bylo v pořádku a dle zákona, sám musí vydat usnesení o osvobození, jelikož je to jeho zákonem daná povinnost.

Je potřeba si ujasnit i to, co se skrývá pod pojmem „služba v oddlužení“, kterou poskytuje oprávněná osoba za úplatu nebo akreditovaná osoba zdarma. Službou v oddlužení je sepsání a podání návrhu popř. jeho doplnění a povinnost informovat dlužníka o jeho právech a povinnostech v insolvenčním řízení. Stále tedy platí, že dlužník je ten, který má povinnost uvádět pravdivé údaje v návrhu i přílohách. Dlužník je ten, který si musí plnit své povinnosti v oddlužení (např. nadále se nezadlužovat, řádně splácet, přiznat i jiné příjmy, dary, dědictví, pravidelně zasílat zprávu soudu o majetkových a finančních poměrech apod.). Jen dlužník si nese následky svého nepoctivého jednání. Tedy pokud se přijde na to, že dlužník zatajil movitý či nemovitý majetek nebo jej před podáním návrhu či během insolvenčního řízení převedl účelově na jinou osobu, o něj přijde. Takový majetek bude prodán a tak jako

v případě zatajení věřitelů a pohledávek se bude dlužník muset zodpovídat ze svého jednání. Soud bude zkoumat, zda jeho záměr byl či nebyl poctivý. Nepoctivý dlužník je pak potrestán odejmutím povolení oddlužení (pohledávky jsou okamžitě splatné, vymahatelné exekučně a opět běží úroky, penále apod.). Je nařízen konkurz, prostě prodán všechn jeho movitý i nemovitý majetek. Stále platí, že oddlužení formou splátkového kalendáře je na 5 let a dlužník musí být schopen, po uhrazení minimálních nákladů insolvenčního správce (jednotlivec za 5 let uhradí 65 340,00 Kč, manželé 98.010,-Kč) uhradit všem svým nezajištěným věřitelům dohromady alespoň minimální plnění ve výši 30% z celkové dlužné částky, kterou má. Rovněž je zachována možnost požádat soud o snížení splátek v oddlužení v případech, kdy je dlužník schopen plnění, které je vyšší než 50% ovšem pokud soud schválí snížení splátek a dlužníkovo plnění klesne pod hranici 50%, soud dlužníka neosvobodí od povinnosti uhradit zbývající část pohledávek tak, jak to je v ostatních případech. Bude na něj nahlíženo stejně tak, jako by nesplnil povinnost minimálního plnění ve výši 30% a pohledávky budou opět podle zákona vymahatelné společně s úroky, penále apod.

Přesto, že tato novela přinesla neziskovému sektoru spíše komplikace díky nutnosti akreditace, naše poradna novelu uvítala, tak jako mnohé jiné poradny a organizace, jelikož nám nebylo nikdy lhostejné, že si ze zadlužených lidí a institutu oddlužení mnozí udělali výnosný byznys. Občanská poradna při Oblastní charitě Rumburk, která je členem Asociace občanských poraden, poskytovala služby v oddlužení od samého počátku insolvenčního zákona, tedy již od roku 2008 a vždy zcela zdarma a hodlá tyto služby poskytovat i nadále.

Pokud máte stále nějaké otázky v tomto tématu, můžete se dostavit na Den otevřených dveří Oblastní charity Rumburk, který se bude konat koncem září.

Podrobné informace o sociálních službách Oblastní charity Rumburk jsou k dispozici na www.charitarumburk.cz.

Logo Charity ČR je ke stažení na <http://charitarumburk.cz/tiskovy-servis/>